

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 26 oktober 2006

MEDITATIE

En bewaar het

Gedenk dan! Er is een zonde waaraan wij doorgaans weinig aandacht besteden, maar die de Heere blijkens Zijn Woord zeer ernstig neemt. Het is de zonde van het vergeten.

Wij lezen in Deuteronomium 4:9: 'Alleenlijk wacht u en bewaar uw ziel wel, dat gij niet vergeet de dingen, die uw ogen gezien hebben.' In Psalm 103 zingt de dichter: 'Loof de HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden.' Hosea klaagt in zijn profetie dat Israël zijn Maker vergeten heeft. Nu wij weer leven in de dagen rond 31 oktober, is het goed niet te vergeten wat de Heere ons in de gezegende Kerkhervorming schonk. Ook voor onze jonge mensen is dit nodig, opdat 'het navolgende geslacht die weten zou, de kinderen die geboren zouden worden; en zouden opstaan en vertellen ze hun kinderen; en dat zij hun hoop op God zouden stellen en *Gods daden niet vergeten...*' (Ps. 78).

Het woord dat wij heden overdenken, is een woord van de verhoogde Middelaar tot de gemeente van

Gedenk dan, hoe gij het ontvangen en gehoord hebt, en bewaar het, en bekeer u.

Openbaring 3 : 3a

Sardis. De leraar en de gemeente Sardis stonden wijd en zijd goed bekend. Afwijkingen in de leer kwamen er niet voor, zoals dat bijvoorbeeld wel het geval was in Pergamus. Sardis stond bekend als een rechtzinnige, bloeiende gemeente, waarin nog geestelijk leven was en waar geen dwalingen werden geduld. Hoe ontzettend is echter het oordeel dat de alwetende Middelaar, Die de zeven geesten Gods heeft, over deze gemeente en over haar leraar velte. 'Ik weet uw werken, dat gij de naam hebt dat gij leeft, en gij zijt dood.'

Hij, Die door alle schijn en vorm heen ziet, doorgrondt het hart van deze zo goed bekend staande leraar en peilt de geestelijke inhoud van de gemeente van Sardis.

Tweemaal in de geschiedenis van Sardis was deze stad overvallen door haar vijanden en ingenomen, omdat de wacht, die de stadspoorten moest bewaken, niet goed had opgelet. Hierop zinspelend vermaant Christus: 'Indien gij dan niet waakt, zo zal Ik over u komen als een dief, en gij zult niet weten op wat ure Ik over u komen zal.'

In dit verband staat ook de oproep des Heeren: 'Gedenk dan hoe gij het ontvangen en gehoord hebt...' De Heere wil zeggen: O leraar en gemeente van Sardis, gij hebt toch in het verleden zulke andere tijden gekend dan de dorre en dodige tijd waarin gij nu leeft! Weet u nog hoe u het Woord Gods *gehoord* hebt, toen het voor de eerste maal gebracht werd door Mijn knechten? Was het u toen niet als Lydia, van wie geschreven staat dat zij *hoorde*? Was het toen niet met u als in Johannes 5:25, waar wij lezen dat de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven? De verhoogde Middelaar zegt niet alleen dat Zijn gemeente in Sardis Zijn Woord gehoord heeft, maar ook dat zij het *ontvangen* heeft. Met blijdschap, in het allerheiligst geloof mocht de boodschap des levens eenmaal te Sardis worden omhelsd. Naar het woord van de apostel Jakobus hadden zij met zachtmoedigheid het Woord ontvangen dat in hen geplant werd, hetwelk hun zielen kon zalig maken. *Gedenk dan hoe gij het ontvangen en gehoord hebt!* Christus wil zeggen: O, hoe anders was het toen met u dan nu! Toen een horen, gepaard gaande met geloof, een ontvangen met zachtmoedigheid. Nu wel de uiterlijke schijn, wel een rechtzinnige prediking, wel de gedaante van de godzaligheid, maar gij zijt dood...

Toch is het opmerkelijk dat Christus deze leraar en deze gemeente niet van Zich stoot. Hoe ontzettend het oordeel ook is dat Hij over hen moet uitspreken, Hij wijst ook het medicijn ter genezing aan. Een opmerkelijk

Inhoud

- 1 En bewaar het
- 3 Calvijn als prediker (1)
- 4 Driekwart eeuw jeugdwerk
- 5 Kerkbouw in Carterton
- 6 Ds. Piper en het 'christen-hedonisme' (3)
- 7 Kerknieuws
- 7 Berichten
- 9 Kerkdiensten

85e jaargang

Nr. 4

medicijn: *Gedenk toch!* En: *Bekeer u!* Christus wil zeggen dat een gedenken alleen niet voldoende is. Het ware gedenken zal leiden tot waarachtige bekering.

Laat het ons voor ogen mogen staan, in deze dagen waarin overal weer vele herdenkingssamenkomsten worden gehouden. Er is zoveel onvruchtbaar gedenken. Wij horen op een hervormingsavond graag over Luther en zijn zielenstrijd, over Calvijn en zijn Genève. Maar waar brengt het ons? Het is goed dat wij gedenken hoe het Woord Gods in ons vaderland en werelddeel eenmaal is ontvangen en gehoord. Met welk een honger, met welk een dorst werd in de tijd der Hervorming Gods Woord gegeten en gedronken! Voor vele duizenden preekten vaak eenvoudige hagepredikers uren lang het Woord in de open lucht. Een der eerste hagepreken werd voor een talrijk gehoor gehouden onder de rook van....Amsterdam. Wij kunnen het ons nauwelijks meer voorstellen. Als een stormwind verbreidde zich de leer der Hervorming door Europa. Luthers bijbelvertaling, Calvijns Institutie, de Heidelbergse Catechismus, het waren mokerslagen die het vermolmd gebouw van de roomse kerk op zijn fundamenten deed schudden. Hoe is het *ontvangen en gehoord!* Zo, dat duizenden om dit Woord en met dit Woord de folteringen van de inquisitie hebben verdragen en de vuurdood zijn ingegaan. *Gedenk dan!*

En hoe is het nu? O zeker, er is nog rechtzinnige prediking in ons vader-

land. Dat is op zichzelf groot te achten. Ik zag eens in een ander land een bord op de deur van een protestantse kerk, waarop stond aangekondigd dat eenmaal in de zes weken één dienst op zondag gehouden werd. Daarop ziende, hebben wij nog veel voorrechten. De kandelaar is nog niet weggenomen. Maar hoe staat het er met ons van binnen voor? Wie zijn wij in Góds oog? Is het niet te vrezen dat het ontzaglijke oordeel van de verhoogde Middelaar ook van toepassing is op velen onzer: 'Gij hebt de naam dat gij leeft, en gij zijt dood.' Al zijn er zeker in ons vaderland nog enige weinige namen die hun 'klederen niet bevlekt hebben'. Als wij waarlijk mogen gaan *gedenken*, zal schaamrood ons aangezicht moeten bedekken. Geldt het ook, kinderen des Heeren, niet van velen uwer, dat het vroeger beter was dan nu? Is de eerste liefde niet verlaten? Weet u nog met hoeveel liefde, ootmoed, vernerding en teerheid u eens het Woord Gods ontvangen en gehoord hebt, toen God u voor het eerst te sterk werd? En hoe is het nu? Gedenk dan, en bekeer u!

En bewaar het. Tussen de vermaning om te gedenken en de oproep tot bekering waarschuwt de verhoogde Christus Zijn erfdeel in Sardis, hetgeen zij hebben ontvangen en gehoord, te bewaren. Nu kunnen wij op verschillende wijzen iets bewaren. Een herinnering aan onze gestorven ouders, die ons dierbaar is, bewaren wij zorgvuldig in een lade of kast. Zulk een bewaren wordt hier echter,

De ware schat der Kerk is het heilig Evangelie van de ere en de genade Gods

Luther, stelling 62

gezien het oorspronkelijke woord, niet bedoeld. Het grondwoord wijst op een bewaren, bewaken, ja, verdedigen van een aangevochten goed! Dit woord van de verhoogde Middelaar is zeker op Hervormingsdag onze aandacht dubbel waard. Wat wordt het erfgoed der Hervorming immers aangevochten, bestreden! Het remonstrantisme, in 1619 door de voordeur naar buiten geworpen, sluipt door de achterdeur weer binnen. De volstreckte soevereiniteit Gods, vooral door Calvijn zo krachtig beleden, is velen een ergernis. De doodsstaat van de mens, door Luther zo scherp geleerd in zijn boek over 'de knechtelijke wil' tegenover Erasmus, wordt veelal verdoezeld of verloochend. De persoonlijke voldoening door Christus voor Zijn uitverkorenen en voor hen alleen, zo helder in onze Dordtse Leerregels verdedigd, wordt in vele bewegingen, die zich als 'evangelisch' aandienen, verwaterd tot de leer der algemene verzoening. Daarom: *bewaar het!* Schenke de Heere Zelf ons dit gedenken, gepaard met diepe verootmoediging, dit standvastig bewaren van het ons toebetrouwde pand, bovenal die waarachtige bekering, die ons met hartelijk belijden van onze schuld doet buigen aan de voeten Gods.

Capelle a/d IJssel, Ds. A. Moerkerken

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@kliksafe.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583.
Uiterlijk woensdag 17.00 uur aanleveren.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisoehof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@kliksafe.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie van De Saambinder.

Advertenties € 0,60 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie:
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten.
Zie voor adres enz.: hiernaast.

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 22,- per jaar + extra portkosten.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

De redactie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Calvijn als prediker

Inleiding

*Rond de herdenking van de kerher-
vorming, waarbij we traditiegetrouw
de datum van 31 oktober aanhou-
den, is er terecht op kerkelijk terrein
veel aandacht voor de reformatoren:
mannen als Calvijn, Luther, Zwingli,
enz.*

Op 31 oktober 1517 bracht Luther zijn 95 stellingen tot openbaring en deze stellingen hebben onmiskenbaar veel teweeggebracht. De dogma's van de heersende kerk van Rome werden onder het licht van Gods Woord geplaatst en bekritiseerd. Het Woord zelf kwam nu veel meer centraal te staan. De drie Sola's van de Reformatie werden uitgangspunt van spreken en denken: Sola Gratia, Sola Fide en Sola Scriptura. Nu de datum van 31 oktober aanstaande is, wilden we in een viertal artikelen wat schrijven over Calvijn en diens prediking. Daarover is al heel wat geschreven, ook op wetenschappelijke wijze. U begrijpt dat we in ons weekblad slechts wat kenmerkende zaken van diens prediking op een eenvoudige wijze kunnen en willen aanstippen. Daarvoor hebben we de bekende kerkhistorische handboeken geraadpleegd, alsmede wat literatuur over Calvijn. Niet in de laatste plaats hebben we gekeken naar wat Calvijn zelf over die prediking gezegd heeft in zijn levenswerk Institutie. Ook lazen we weer eens wat preken van de grote hervormer zelf.

Biografie

Ter inleiding nog wat levensfeiten van de reformator. Hij werd geboren op 10 juli 1509 in het Franse Noyon. Zijn vader wilde hem priester laten worden en zo ging Jean Calvin na wat

huiselijk onderwijs in 1523 naar Parijs. Na voorbereidende studies werd toch de theologie niet opgepakt, want vader had intussen wat meningsverschillen gehad met het kapittel en wenste nu van zijn zoon een jurist te maken. Het werd dus rechten. De duidelijk zijn wil opleggende vader stierf echter in 1531 en nu ging de jonge Calvijn zijn eigen weg. Hij besloot, weer in Parijs, talen te gaan studeren. In 1532 schreef hij nog als humanist een commentaar op een verhandeling van Seneca, maar kort daarna vond een radicale ommekeer in zijn leven plaats. Dat moet in 1533 plaatsgevonden hebben. Calvijn zelf is over zijn bekering erg zwijgzaam geweest. Wel schreef hij in 1557: 'Door een plotselinge bekering heeft God mijn hart tot gehoorzaamheid onderworpen'.

Op 1 november 1533 hield rector Cop van de universiteit van Parijs een rede, waarvoor Calvijn nogal wat materiaal had aangedragen. Die rede gaf grote aanstoot. Ze bevatte citaten van Erasmus en Luther. Het resultaat was dat Cop en Calvijn slechts door een overhaaste vlucht hun leven konden redden. Van Calvijn wordt verteld dat hij met behulp van een beddelaken uit het raam van zijn huis neergelaten werd. Daarna zou hij de stad als wijnboer verkleed verlaten hebben.

Via Straatsburg belandde Calvijn in Bazel. In die tijd liet hij de eerste druk van zijn Institutie verschijnen: de jurist bleek zichzelf omgevormd te hebben tot een zeer knap theoloog. In 1536 reisde hij naar Genève, waar Farel hem vasthield. Als lector gaf Calvijn daar bijbelverklaringen. Verder begonnen Farel en Calvijn samen aan een (op schrift gestelde) reformatie van het kerkelijk leven. Dat gaf botsingen met het stadsbestuur. Dit bestuur verbood hen te preken en toen ze zich daar niet aan stoorden, werden ze vervolgens de stad uitgezet. Farel ging naar Neuchâtel, Calvijn kreeg een uitnodiging van Bucer om in de stad

Straatsburg de gemeente van Franstalige vluchtelingen te gaan verzorgen en theologisch onderwijs te geven aan de academie aldaar. Bewonderenswaardig hard heeft de toch niet bepaald sterke Calvijn daar gewerkt. Hij breidde de Institutie uit en begon vrijwel de gehele Bijbel te verklaren. Zijn commentaren waren toonbeelden van uitleg en toepassing en vormden daarna generaties predikanten.

Intussen verschoven de politieke krachten in Genève en het was Farel die Calvijn onder druk zette de arbeid aldaar weer op te pakken. Zo ving Calvijn in 1541 zijn tweede periode in Genève aan, waar hij voortvarend doorging met zijn arbeid, zowel in geschriften als op de preekstoel. In 1559 slaagde Calvijn

In zijn laatste levensdagen sprak hij dikwijls de woorden: 'Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan' (Psalm 39:10).

erin een academie in te stellen voor verantwoord theologisch hoger onderwijs. Theodorus Beza werd rector. Ook uit andere landen kwamen veel studenten. We denken aan John Knox uit Schotland, Marnix van St. Aldegonde uit de Nederlanden en Caspar Olevianus, die later samen met Ursinus de Heidelbergse Catechismus samenstelde. Zo werd het gedachtegoed van Calvijn verspreid.

Dat Calvijn veel eiste van zichzelf bleek duidelijk. De meest invloedrijke hervormer had een zwak lichaam, maar werkte dag en nacht. In 1564 ging het met de gezondheid van Calvijn bergafwaarts. In de maand mei nam hij vanaf zijn sterfbed afscheid van al zijn vrienden en dicteerde hij zijn testament. In zijn laatste levensdagen sprak hij dikwijls de woorden: 'Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan' (Psalm 39:10). Op 27 mei 1564 kwam een einde aan het leven van Johannes Calvijn, verteerd in de dienst des Heeren.

(wordt vervolgd)

Dirksland,

ds. J. Schipper

*Wanneer Luther mij voor een
duivel uit zou schelden, zou ik
hem toch de eer aandoen hem
voor een buitengewoon uitne-
mend dienstknecht Gods te
houden...*

Calvijn

Driekwart eeuw jeugdwerk

Op zaterdag 7 oktober werd tijdens een tweetal bijeenkomsten in Rotterdam stilgestaan bij het feit dat 75 jaar geleden binnen ons kerkverband het kerkelijk gebonden jeugdwerk van de grond kwam. Dat is een felicitatie waard. In de achter ons liggende driekwart eeuw heeft het jeugdwerk een gewaardeerde plaats onder ons gekregen.

Niet zonder slag of stoot

Dat is niet zonder slag of stoot gegaan. Aanvankelijk – maar zeker ook in latere jaren nog wel – waren de weerstanden soms groot. Dat werd ook tijdens kerkelijke vergaderingen wel verwoord. Nu moeten we over de motieven van de mensen die bezwaren tegen het jeugdwerk hadden, ook weer niet te ongenueanceerd oordelen. Velen hadden het voorbeeld voor ogen van de jongelingsverenigingen binnen de Gereformeerde Kerken, waar men in het voetspoor van Kuyper en andere vaders wel gewiekst leerde debatteren, maar waar de ootmoed soms ver te zoeken was. Wat oneerbiedig werden zulke verenigingen wel 'domineesfabrieken' genoemd. En dat was niet helemaal zonder grond. Sommige ambtsdragers hadden daarom hun zorgen bij het van de grond komen van jongelingsverenigingen binnen het eigen kerkverband. En van 'bonden' moest men al helemaal niets hebben. Een en ander gaf wel eens spanningen. Niet alleen tussen jongeren en ouderen, maar ook op kerkelijke vergaderingen. Persoonlijk herinner ik mij de tijd dat ik leiding mocht geven aan een jeugdvereniging in een van onze Rotterdamse gemeenten, halverwege de jaren zestig in de vorige eeuw. We (het bestuur) waren enthousiast en gedreven. Elke zondagavond kwamen zo'n honderd jongelui

Een christenhart moet zich hoger verheffen dan alleen maar bezig zijn met het zoeken naar de zaligheid van de eigen ziel...

Calvijn

samen in de zaal bij de kerk. We gingen wel eens op bezoek bij de kerkenraad, om iets te vragen of om iets gedaan te krijgen. Ik herinner me zo'n bezoek (we gingen, meen ik, vragen om een nieuw apparaat om koffie te zetten). Eén van de ouderlingen vroeg toen ineens: 'Waar gaan jullie nu eigenlijk over praten tijdens die avonden?' Hij had gehoord dat er een onderwerp zou worden gehouden over de wedergeboorte en sprak daar zijn zorgen over uit. 'Weten jullie wel dat Abraham Kuyper daar óók over is gaan praten en dat dat helemaal verkeerd is gegaan?'

We kregen die avond ons koffie-apparaat, maar waren toch wat verontwaardigd. Wat nu? Mochten we niet eens over de wedergeboorte praten? Dat was toch een bijbels onderwerp? Pas veel later begreep ik een beetje waarover de oude man – een algemeen geacht kind des Heeren – zich zorgen maakte. Hij onderkende het gevaar dat jongeren, al pratend over deze dingen met een hoofd vol bijbelkennis en een hart zonder ootmoed – elkaar gemakkelijk 'bekeerd' zouden kunnen praten. Had hij geen hart voor de jeugd? Ja, dat had hij wél. Maar hij keek iets verder dan wij. Terugziend, kan ik me alleen verwonderen over de betrokkenheid en de liefde waarvan onze kerkenraad destijds blijk gaf. Men had geduld met ons, men remde soms af, maar men stimuleerde ook zeker.

Grondhouding

Deze grondhouding is nóg nodig. Wat is er behoefte, ook in onze tijd, aan ouderen en vooral ook aan ambtsdragers, die een hart hebben voor onze jonge mensen. Die ook niet vergeten dat zij zelf jong zijn geweest. Die een open oog hebben voor de ontzettende gevaren die het zaad van de kerk bedreigen. Staat er niet geschreven dat de draak vergrimde op de vrouw (de Kerk) en dat hij heenging om krijg te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de geboden Gods bewaren en de getuigenis van Jezus Christus hebben? Aan de andere kant moeten onze jonge mensen beseffen dat

ouderen soms oog hebben voor gevaren die zij zelf nog niet zien. En dat kritiek nog geen teken behoeft te zijn van gemis aan liefde voor de jeugd.

Zegenrijk werk

Zonder zelfverheffing mogen we zeggen dat van het kerkelijk gebonden jeugdwerk in de achter ons liggende 75 jaar een zegenrijke werking is uitgegaan. Er zijn en er worden fouten gemaakt, jawel. Er waren en er zijn zorgelijke ontwikkelingen, zeker. Maar ik geef het ieder die dit leest, te doen om een verantwoorde avond rondom het Woord van God te houden met een stel roerige jongeren van een jaar of dertien. Of een kamp te leiden van zo'n veertig zestienjarigen, en daarbij verantwoorde ontspanning te

Zonder zelfverheffing mogen we zeggen dat van het kerkelijk gebonden jeugdwerk in de achter ons liggende 75 jaar een zegenrijke werking is uitgegaan.

combineren met principiële bezinning. Wie het nooit gedaan heeft of er voor bedankt, moet maar niet te rap zijn met z'n kritiek. Wie als stuurman aan wal neerziet op het scheepje van ons jeugdwerk in de roerige haven van deze tijd, heeft gemakkelijk spreken. Maar ik wil graag hier in ons kerkelijk blad mijn waardering uitspreken voor de honderden betrokkenen, onder wie vele vrijwilligers, die het er toch maar voor over hebben om hart, tijd en gaven te geven voor onze kinderen en jonge mensen.

Ik schreef zojuist over een 'zegenrijke werking' van het jeugdwerk. Zijn dat geen te zwaar geladen woorden? Inderdaad past enige bescheidenheid. Een leidinggevende op een jeugdvereniging houdt – eventueel – een openingswoord, geen preek. De vereniging is een instrument om jongeren toe te rusten om in deze maatschappij te staan op grond van Schrift en belijdenis. Niet meer en niet minder. We moeten niet doen alsof de verenigingsavond een verlengstuk is van de eredienst. Toch houd ik de woorden over een zegenrijke werking staande. In welk opzicht dan? Een paar dingen wil ik noemen. Uit eigen ervaring weet ik dat de JV een plaats kan zijn waar jonge mensen elkaar mogen ontmoeten om een levensgezel of levensgezellin te vinden. Dat is misschien wat ouderwets gezegd.

Laat ik dan zeggen: om verkering te krijgen. Daar heeft men al vaak schamper over gedaan, maar dat moesten we maar niet doen. Natuurlijk ligt hier niet het éérste doel van het jeugdwerk. Maar ik ken heel wat ouders die van ganser harte zouden wensen dat hun zoon of dochter een levensgezel had opgedaan op een JV, en niet ergens anders...

Maar er is méér. Het kerkelijk gebonden jeugdwerk is voor velen gebruikt om hen te wapenen voor het staan in de maatschappij. Juist ook het gesprek met elkaar – waar op de catechisatie niet altijd gelegenheid voor is – kan vormend werken. Nog iets: soms mocht het jeugdwerk dienen om jongeren te bewaren bij de gemeente. Ik zou daar de voorbeelden van kunnen noemen. Natuurlijk: bewaren in de middellijke weg. God kan ook wel zónder middelen bewaren bij de kerk, maar dat is niet Zijn gewone weg. En dan... het zij met schroom gezegd. Maar zou de Heere het jeugdwerk soms ook niet hebben willen gebruiken om het Woord dat werd gezaaid een zaad der wedergeboorte te doen zijn? Plotseling krijg ik hem weer voor ogen: dominee Hakkenberg, op een districtsmiddag in Dordrecht, zo rond 1968. Een man met hart voor de jeugd, met humor ook. Maar hij had nóg iets. En denk erom dat wij dat beseften, daar in dat volle zaaltje aan het Kasperspad. Waarover hij sprak? Ik zou het werkelijk niet meer weten. Maar er sprak een knecht en een kind des Heeren! Later werd hij mijn vriend en broeder in het ambt. Ik heb hem nooit verteld hoe ik op die districtsmiddagen had geluisterd. Jammer eigenlijk...

Twee uitgaven

Deze en andere dingen gingen door me heen, zaterdagmiddag 7 oktober in Rotterdam. Er werden tijdens de middagbijeenkomst ook twee jubileumuitgaven gepresenteerd. Ze zullen in ons kerkelijk blad nog wel worden besproken. Ik noem ze hier al vast maar. In de eerste plaats het jubileumboek *Zolang het zonlicht schijnt*. Een mooi boek met vele illustraties, dat herinneringen oproept aan de uitgave 'k Zal gedenken', uitgegeven door de Jeugdbond in 1981 ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van ons kerkverband. De tweede uitgave heet *Voor Zijn aangezicht* en is een 'handreiking voor huisgodsdienst vandaag'. Beide boeken hebben veel te bieden, zowel in principieel als in kerkhistorisch opzicht.

Tenslotte: het ga de 75-jarige wel. De Heere stelle het kerkelijk gebonden jeugdwerk tot zegen in het midden van onze gemeenten, in een tijd van verontrustende onderzoeken, van ontzettende verleidingen, met name op het gebied van de media, in een tijd ook van oeverloos materialisme, dat juist ons als ouderen vaak zo in

beslag genomen heeft. De enige verwachting kan maar zijn van die God, van Wie de dichter heeft gezegd dat Zijn Naam zal voortgeplant worden van kind tot kind, zolang het zonlicht schijnt.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken

Kerkbouw in Carterton

Een aantal maanden geleden ontving elke kerkenraad een schrijven via de Classis Utrecht over de nieuwe kerk in aanbouw in onze gemeente in Carterton.

Uw antwoord op het verzoek of ook vanuit Nederland een bijdrage kon worden gegeven om de kerkbouw te bekostigen, is werkelijk overweldigend. Inmiddels is er het geweldige bedrag van bijna 60.000 euro gegeven. Naast de Heere zeggen we u allen daar heel hartelijk dank voor. Woorden schieten natuurlijk altijd veel te kort om echt uitdrukking te geven aan onze vreugde en verlegenheid met uw milddadigheid.

Inmiddels gaat het bouwproject gestadig verder. De aannemers zijn nu gereed met het dak, dus zal de regen hen niet vertragen. De metselaars zijn onlangs begonnen met de stenen muren. Stenen muren zijn hier niet zo gebruikelijk als in Nederland. De opzet van de kerk is heel praktisch en sober. De kerkzaal is groot genoeg voor ruim 150 zitplaatsen. Achterin komt een galerij die nog eens 50 zitplaatsen telt. Op het ogenblik hebben we die plaatsen niet nodig in onze normale diensten, maar ze zijn zeker nodig als er een begrafenis of bruiloft plaats vindt. Het is een mooie culturele beleefdheid dat de bevolking trouw een begrafenis bijwoont. In het verleden moesten we altijd een ander kerkgebouw zoeken waar de begrafenis-

dienst kon plaatsvinden, omdat bij zo'n gelegenheid er geen ruimte was in ons eigen kerkgebouw. Hetzelfde was het geval met de bruiloften. We kijken dus uit naar ons eigen kerkgebouw waar we dan ook deze belangrijke diensten kunnen houden in een vertrouwde omgeving.

Onder de galerij, dus achter in de kerk, zal de kerkenraadskamer komen. Daarnaast een kleine ruimte voor hen die niet makkelijk in de kerk zelf kunnen zitten. Deze ruimte heeft een groot raam waardoor men in de kerk kan kijken en de predikant kan zien. Op deze manier kan de dienst in een soort "prive-ruimte" gevolgd worden zonder andere mensen lastig te vallen. In deze ruimte wordt ook de bibliotheek gevestigd. Aan de linkerkant van het kerkgebouw is een grote zaal met een keuken. We hopen dat tegen het eind van dit jaar de kerk gereed zal komen. Er is op het ogenblik nog geen definitieve datum vastgesteld.

Tenslotte: in verband met de hoge bankkosten voor het overmaken van bedragen naar het buitenland zal het Kerkelijk Bureau de bijdragen in ontvangst nemen en in één bedrag aan de gemeente Carterton overmaken. Uw bijdrage kunt u overmaken op banknummer 3224.03.685 t.n.v. Dep. Kerkelijke Administratie te Woerden met omschrijving: Kerkbouw Carterton.

Nogmaals, heel hartelijk bedankt voor uw milddadig geven voor onze gemeente hier in New Zealand. Het is onze wens dat de Heere ook in deze kerk de prediking van Zijn Woord wil zegenen tot de uitbreiding en opbouw van Zijn Koninkrijk.

Met vriendelijke groeten,
ds. A. T. Vergunst

*Nooit kon een slecht mens hem horen zonder te beven;
nooit een goed mens zonder hem te beminnen...*

Beza, over Calvijn

Ds. Piper en het 'christen-hedonisme'

Een paar opmerkingen over christelijk genieten

Ds. John Piper noemt zichzelf een christen-hedonist. Kenmerken voor het hedonisme is dat het uit is op genieten. Het genieten ten eigen bate dat met Gods wet geen rekening houdt. Ik zou in dit derde stukje een paar opmerkingen maken over het begrip genieten, zoals dat voorkomt in de Bijbel en zoals Gods kinderen het hebben gekend. Valt het genieten waarover Gods Woord spreekt te vergelijken met het hedonistisch genieten?

Die vraag valt te beantwoorden met een stellig "neen". Omdat reeds in de Bijbel wijsgeren voorkomen die zich op de levensfilosofie van Epicurus beriepen. Epicureïsche wijsgeren luisterden naar de apostel Paulus, toen hij in Athene verkeerde. Zij noemden hem een klapper. Hun opvattingen strookten niet met die van de apostel. Dat geeft de tegenstelling aan tussen het leven van louter pret, genot en wellust van de verstokte epicuristen en de apostel. Een directe verwijzing naar Epicurus komt in de paulinische brieven slechts één keer voor. In Handelingen 17. Maar de ideeën van de Griek zijn al oud. De profeet Jesaja voorzegde de overheersing van Juda en het verderf van dat volk door de buitenlandse vijanden. Velen verhardden hun hart en zeiden: "Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij" (Jesaja 22:13). En dat heet in de Bijbel duidelijk zonde.

Geen sprake van

De Bijbel gebruikt het woord genieten. Wie echter meent dat elk woord "genieten" in het Nieuwe Testament "hedonè" als grondwoord heeft, vergist zich. De woorden van 1 Timothéüs 6:17 wijzen op "de levende God, Die ons alle dingen rijkelijk

verleent, om te genieten." Dat "om te genieten" is in het Grieks niet afgeleid van het woord "hedonè". En direct daarop volgt de aansporing om weldadig te zijn en rijk te worden in goede werken.

De apostel Paulus zegt in Filémon: 20: "Ja, broeder, laat mij uwer hierin genieten in den Heere...". Dat is eigenlijk oorspronkelijk een wensende vorm in de zin van blij zijn met, of gezegend zijn met. Daarbij ligt stellig niet de nadruk op het persoonlijk, strelend genot of de ik-gerichte lust – integendeel: het is genieten "in de Heere". Van enige relatie van christelijk geloof met hedonisme blijkt geen sprake.

Niet de eerste

Toch is Piper niet de eerste die binnen de kader van het christelijk geloof spreekt over genieten. Denk maar aan wat u vroeger leerde uit het catechisatieboekje van ds. A. Hellenbroek. Een van de vragen luidt: "Waar zal het eeuwige leven zijn?" Het antwoord is: "In de hemel". Dan volgt een nieuwe vraag: "Waarom zal dat bestaan?" Het antwoord luidt: "In een eeuwig genieten van God met volmaaktheid en vreugde."

En de eveneens onverdacht gereformeerde Kleine Catechismus van Westminster begint met te vragen: "Wat is het voornaamste einde van de mens?" Het antwoord luidt: "Het voornaamste einde van de mens is God te verheerlijken en Hem eeuwig te genieten." Het woord einde duidt op doel(einde). Bij dat "eeuwig genieten" verwijst de Catechismus naar Psalm 73:24-28. Die passage bevat onder andere de bekende woorden: "Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde." En: "Maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen".

Ds. A. Comrie vertaalde in 1756 een uitleg van de Westminster Catechismus van de hand van de Engelse theoloog I. Chauncy. Deze vraagt: "Wat is het God te genieten?" Zijn antwoord zegt: "Zijn welgevallen en tegenwoordigheid te genieten, in de

gemeenschap met Hem in genade en heerlijkheid." Dát is schriftuurlijk genieten.

Augustinus

Van egoïstisch menselijk genieten zoals in het hedonisme is in de Bijbel geen sprake. Ook niet in de genoemde catechisatieboekjes. En al evenmin bij iemand als Augustinus. Er zijn mensen die het zogenoemde 'genieten van God' van Augustinus typeren als een godsdienstige vorm van hedonisme. Die term doelt op het zalig genieten van God, zoals Augustinus daarover spreekt. Van eigenliefde is bij Augustinus geen sprake en van het egoïsme van het heidense hedonisme evenmin. Hij kent een duidelijk omschreven zondebegrip. Zonde kenmerkt zich bij hem door eigenliefde, liefde tot de tijdelijke dingen, de kwade begeerte en begeerlijkheid. De kwade begeerte is de liefde die zich aan het tijdelijke vastklampt. Zonde is ten diepste opstand tegen de Schepper en het

"Waar zal het eeuwige leven zijn?"

Het antwoord is:

"In de hemel".

dienen van zichzelf. In de beweging van God af, levert de ziel zich over aan verkillig en duisternis. Het genieten van God is bij Augustinus: blijdschap en verheuging in God door de liefde tot God. Het begrip komt bij Augustinus veel voor, maar het heeft de klank van Psalm 34:9: "Smaakt en ziet, dat de HEERE goed is." Soms hebben zijn woorden een mystieke klank en ligt er iets van verrukking en vervoering in. Zo kan men ook van een medemens genieten, maar dan ook alleen in God. En dan verwijst Augustinus naar Filémon:20.

Calvijn

Ook bij Calvijn is geen sprake van egoïstisch genieten. Hij spoort aan tot verachting van het tegenwoordige leven. Hoewel de hervormer het leven enerzijds ziet als een niet te versmaden zegening van God, gebruikt hij ook de voor sommigen ietwat te ver gaande woorden: "Want indien de hemel ons vaderland is, wat is dan de aarde anders dan een oord der ballingschap? Wat is de wereld anders dan een graf? En wat is in de wereld blijven dan anders

God zorgt er wel voor dat ik niet sterf in de waan dat ik een geleerd man geweest zou zijn...

Luther

dan verzonken liggen in de dood?" De oude reformatoren waren niet onverdeeld positief over het christelijk leven. Zij wisten te goed dat een kind van God voortdurend last houdt van zijn zonden en helse aanvechtingen. Maar dat alles neemt niet weg dat een christen genieten mag – nu en straks. Dat is echter opnieuw een ander genieten dan van de oude en nieuwe hedonisten. Want dit genieten is volstrekt genormeerd en omstrengeld door de liefdedewet van God. En dan betoogt Calvijn toch ook dat Gods kinderen al in het nu volle vrede genieten. In de *Institutie* (III.25.10) schrijft hij: Wij mogen zeggen, dat de Heere Zichzelf aan de uitverkorenen te genieten zal geven. En hij zegt dan ook te bedoelen dat God geven zal te ervaren dat Zijn gemeenschap ten volle te ervaren zal zijn.

Bovendien ontbreekt er nog iets aan de volheid van de vreugde. Tot de opstandingsdag missen Gods kinderen de 'summa et perfecta Dei gloria', de hoogste en volmaakte heerlijkheid des Heeren. Reeds in de tijd is sprake van een hemelse roeping, hemelse gaven, een hemelse zegening. Maar Gods kinderen verwachten een hemelse erfenis, een hemelse stad, een hemels vaderland. Egoïstisch hedonistisch genieten blijft derhalve totaal verschillend van schriftuurlijk genieten.

Strijdig

Ik zou in dit derde stukje een paar opmerkingen maken over het begrip genieten in de Bijbel en zoals Gods kinderen dat hebben ervaren. Het lijkt mij duidelijk dat het hedonistisch genieten op wezenlijke punten verschilt van het schriftuurlijk genieten. In de Bijbel gaat het primair om de eer van God. En het hedonisme kent niet een hoger wezen aan wie mensen de hoogste eer dienen te bewijzen. Hedonisten zijn egoïstisch en Gods Woord keurt dat niet goed. Hedonisten kunnen niet de medemens dienen in zelfopofferende, zichzelf wegcijferende liefde; want ook naastenliefde staat in dienst van het eigen ik. Dan blijft de vraag over of ds. Piper er verstandig aan doet om zichzelf als christen-hedonist te typeren. Is dat een gelukkige vondst van hem?

(wordt vervolgd)

Kampen,

G. Roos

KERKNIEUWS

■ Beroepingswerk

Beroepen:

Te Enkhuizen:

ds. D.W. Tuinier te Terwolde-De Vecht;

Te Hilversum: ds. A. Schot te Nunspeet;

Te Hoofddorp: ds. A.J. Gunst te Nieuwerkerk.

Bedankt:

Voor Apeldoorn:

ds. M. Golverdingen te Boskoop;

Voor Moerkapelle:

ds. B. van der Heiden te Alblasserdam;

Voor Randburg (Zuid-Afrika):

ds. F. Mulder te Wageningen;

Voor Scheveningen: ds. W. Sijfhout te Capelle

a/d IJssel-Middelwatering;

Voor Stolwijk: ds. A. Schot te Nunspeet;

Voor Tricht-Geldermalsen:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom.

BERICHTEN

■ HERDENKINGSBIJENKOMST 75 JAAR JEUGDBOND

Kerkelijk jeugdwerk heeft al meer dan 75 jaar een plaats in de Gereformeerde Gemeenten. In 1931 besloten elf jeugdverenigingen samen een bond te vormen. Tijdens een bijeenkomst op 7 oktober werd de oprichting van de 'Bond van Jongelingsverenigingen der Gereformeerde Gemeenten in Nederland' herdacht in de aula van het Wartburg College, locatie Guido de Brès.

De bijeenkomst werd geopend door ds. W. Visscher, voorzitter van de Jeugdbond. Ds. Visscher sprak over Jozua 4: 19-24, waar wordt beschreven hoe het volk van Israël bij Gilgal twaalf stenen moest oprichten ter gedachtenis aan de doortocht door de Jordaan. "Bij een jubileum geldt: gedenk niet meer aan het kwaad dat wij bedreven, maar ook: herdenk de trouw aan ons voorheen betoond." In dat verband wees ds. Visscher ook op de recente publicatie in de krant over het onderzoek van Jeugdbond-medewerkster mw. drs. J. Meurs-Lambregts.

Jeugdbond-directeur J.H. Mauritz presenteerde, samen met zijn dochter, een terugblik op 75 jaar jeugdwerk. De presentatie eindigde met Psalm 74: 12. 'Gij, evenwel, Gij blijft dezelfde', o HEER! Gij zijt van ouds mijn toeverlaat, mijn Koning, Die uitkomst gaaft, en uit Uw hemelwoning, Voor ieders oog Uw haat'ren gingt te keer.'

Na de presentatie sprak ds. M. Golver-

dingen zijn referaat uit over 'Opdat zij horen en geloven'. Hij ging daarbij in op het recent verschenen rapport van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). De cijfers van het SCP baarden de predikant grote zorgen. "Het water van het moderne levensgevoel loopt door onze gangen en woonkamers heen. Wij krijgen meer dan natte voeten. Het wassende water dreigt ons te doordrenken." Niettemin, aldus ds. Golverdingen, "leven wij vandaag niet in een uitzichtloze situatie. Góds werk gaat door. Ook nu vergadert de Heere de gemeente die zal zalig worden. Het behaagt Hem daarbij gebruik te maken van de overdracht van het Woord in gezin, kerk en jeugdwerk."

Voor de functie van het gezin werd onderstreept door de inleider. "In het gezin moeten de eerste sporen worden getrokken voor een leven van jongeren in het spoor van de Bijbel en de belijdenis. De vraag is of dat onder ons nog wel voldoende wordt beseft. De gezinsstructuur en de gezinsopvoeding kunnen gemakkelijk worden aangetast door het toenemende verschijnsel van de werkende moeder en de te vaak afwezige vader. Het praktische materialisme dreigt onze geestelijke werfkracht aan te tasten of zelfs te verlammen. Laten we als kerkenraden, als ambtsdraggers, als leidinggevend in het jeugdwerk en als gemeenteleden elkaar toeroepen: Geef toch alle aandacht en tijd aan de christelijke opvoeding. Breng uw kinderen vroeg op een kinderlijke wijze in aanraking

met het Woord. Houdt in uw opvoeding het geluk van allen die de Heere vrezen aan de kinderen voor. Betrek ze bij het Bijbellezen aan tafel door het stellen van eenvoudige vragen. Leer ze kleine vragen uit een geloofsleer voor kinderen uit het hoofd en beloon ze daarvoor. Zing met uw kleine kinderen regelmatig een bekende psalm of een geestelijk lied. Zorg als ouders en grootouders voor eenvoudige, hartelijke gesprekken over de dienst des Heeren. Het behaagt immers de Heilige Geest dikwijls om bij het opgroeien de eenvoudige overdracht van het Woord te gebruiken tot waarachtige bekering."

Ds. Golverdingen wees er op dat Paulus zich op de Areópagus aansloot bij de leefwereld van Zijn hoorders. "Hij spaarde hen geen moment in hun zondig leven. Hij predikte de waarheid van het Woord van God onverkort. Hij daagde hen als voor de rechterstoel van Christus. Die geschiedenis leert ons vandaag, dat wij in de verkondiging van het Woord rekening moeten en mogen houden met jongeren, die in het klimaat van de secularisatie ademen en van de kerk dreigen te vervreemden. De *Aantekeningen uit de kleine catechisatie* van ds. J. Fraanje, maken duidelijk, dat hij dat in zijn tijd, die zo anders was als de onze, voortdurend toepaste en zo als predikant heel dicht bij kinderen en jongeren kon staan. Een predikant moet voortdurend ogen en oren open hebben voor jongeren in het leven van alle dag."

Ook in het kerkelijk jeugdwerk vindt de overdracht van Gods Woord plaats, onderstreept de predikant. "Dat is de kern van ons jeugdwerk. En dat moet ook de kern blijven. Het gaat er steeds om dat jongeren worden toegerust bij een open Bijbel, zodat zij met overtuiging hun plaats mogen innemen in kerk en samenleving. Eerbiedig luisteren naar de Schrift behoort

aan elke meningsvorming op de jeugdvereniging vooraf te gaan. De werkvorm moet altijd toe leiden naar de boodschap van Gods Woord. In dat perspectief heeft Asaf ook de grote opdracht gezien om van geslacht tot geslacht Gods grote daden te vertellen. De vrucht van de overdracht van het Woord van God wordt immers door hem getekend in Psalm 78:7: *En dat zij hun hoop op God zouden stellen en Gods daden niet vergeten, maar Zijn geboden bewaren.* Hier breekt het onweerstaanbare werk van Gods genade door. Immers, de ellende van ons, gevallen mensen, is dat wij voortdurend weigeren onze hoop, ons vertrouwen op God te stellen. Maar Asaf profeteert, dat de Heilige Geest het vertellen, het verkondigen van Gods grote daden, wil en zal gebruiken om het zaligmakend geloof te werken in de harten van geestelijk doden. Het heerlijke wonder van de wedergeboorte zal openbaar komen in de harten van kinderen, kleinkinderen, achterkleinkinderen en van de geslachten die daarop zullen volgen."

Na de inleiding van ds. Golverdingen presenteerden de jeugdwerkadvisers S.J. van Leeuwen en G.M. de Regt het jubileumboek 'Zolang het zonlicht schijnt' en reikten enkele exemplaren uit aan een deel van de mensen die aan het boek meewerkten. Ds. J. Baaijens, voormalig bestuurslid van de Jeugdbond en later deputaat, ontving uit handen van de Jeugdbond-directeur een exemplaar. Mauritz reikte verder twee exemplaren uit van het boek 'Voor Zijn aangezicht' over huisgodsdienst vandaag de dag.

Ds. C.J. Meeuse, voorzitter van het Deputaatschap Landelijke Bonden en Verenigingen, feliciteerde de Jeugdbond namens de gemeenten. Hij wees daarbij op het logo van de Bond, een troffel en een zwaard. "Een kabinet valt over de vraag of

een missie nu een opbouwmissie of een vechtmissie is. Maar strijden en bouwen gaan in Gods Koninkrijk altijd samen. Dat kan nooit in eigen kracht. Nehemia wist het: de blijdschap des Heeren is uw sterkte."

Aansluitend op de middagbijeenkomst werd in de Laurenskerk een bijeenkomst voor jongeren gehouden, waar bestuurslid ds. B. van der Heiden een appèlwoord sprak. De bijeenkomst in de kerk werd door 1750 jongeren bezocht.

Meer dan 75 jaar jeugdwerk in de Gereformeerde Gemeenten is reden tot dankbaarheid. In al de jaren heeft keer op keer het Woord mogen klinken. Op verenigingsavonden, districtsbijeenkomsten, in Daniël en in het vele werkmateriaal klonk iedere keer Gods Woord. De noodzaak en de mogelijkheid van wedergeboorte en genade. Dat is met alle gebrek gebeurd, maar in de verwachting van de zegen des Heeren. De twee bijeenkomsten vormden zo een ingetogen herdenking van 75 jaar kerkelijk gebonden jeugdwerk. 'Niet ons, o Heer, niet ons, Uw naam alleen Zij om Uw trouw en goedertierenheên, All' eer en roem gegeven.'

S.J. van Leeuwen

■ HERVORMINGSVOND IN MIDDELBURG

Op D.V. zaterdag **28 oktober** zal er in de Nieuwe Kerk te Middelburg een Hervormingsavond worden gehouden. Aanvang: 19.30 uur.

Hieraan verlenen medewerking: het jongerenkoor "Hannanja" uit Tholen, het kinderkoor "Jong Asaf" uit Goes en een baritonsolist. Ook is er veel samenzang.

Ds. C.J. Meeuse verzorgt de opening en de sluiting; tevens zal hij een meditatie houden. De collecte is bestemd voor de Stichting Zeeland helpt Roemenië.

■ JONGERENHERVORMINGS- AVONDEN JBG

De jeugdbond van de Geref. Gemeenten organiseert de volgende hervormingsavonden.

Rhenen

Zaterdag **28 oktober**. Locatie: Cunerakerk. Spreker: ds. G.J. van Aalst. Leiding: dhr. J.H. Mauritz. Muzikale medewerking: de jongerenkoren: "Cantilena" uit Werkendam en "Con Forza" uit Poederloijen. Aanvang: 19.30 uur.

Herdenkingsbijeenkomst van de Jeugdbond in de Laurenskerk te Rotterdam.

Rijssen-West

Zaterdag **28 oktober**. Locatie: kerkgebouw "De Tabernakel" van de Geref. Gemeente. Spreker: ds. D. de Wit. Leiding: dhr. M.W. de Korte. Muzikale medewerking: de jongerenkoren "Interludium" uit Doetinchem en "Sjaloom" uit Rijssen. Aanvang: 20.00 uur.

Goes

Zaterdag **4 november**. Locatie: Sionkerk van de Geref. Gemeente. Spreker: ds. C.J. Meeuse. Leiding: dhr. L.A. Kroon. Muzikale medewerking: de jongerenkoren "Het Kleinood" uit Aagtekerke en "Matthanja" uit Goes. Aanvang: 19.30 uur.

■ EVANGELISATIE-AVOND IN ERMELO

Op D.V. vrijdag **27 oktober** zal er een evangelisatie-avond worden gehouden in de kerk van de Geref. Gemeente te Ermelo, Hanengewei 69. Spreker: oud-evangelist L. Versteeg over het thema: "Herinneringen van een oud-evangelist". De leiding is in handen van ds. L. Blok. Aanvang: 19.30 uur. De collecte is t.b.v. het evangelisatiewerk in Nederland en België.

■ REGIO-AVONDEN KINDEREVANGELISATIE

De landelijke werkgroep kinderevangelisatie nodigt u uit voor het bijwonen van een bijeenkomst op D.V.:

- dinsdag **7 november** in Kampen, 2e Ebbingestraat 3;
- woensdag **8 november** in Middelburg-Zuid, Schoutstraat 1;
- dinsdag **14 november** in Moerkapelle, Kerkstraat 8a.

Deze regio-avonden worden gehouden in de kerkgebouwen van genoemde plaatselijke Geref. Gemeenten.

Het thema van deze toerustingsavond voor het kinderevangelisatiewerk is: "De leefwereld van het onkerkelijke kind".

Mw. G.J. Groeneveld, die als maatschappelijk werker vele contacten heeft met jongeren, zal deze lezing in elk dezer plaatsen houden. Aanvang: 19.30 uur. Sluiting: ca. 21.45 uur. Informatie: tel. 033-4631036, mw. J. Janse, Slaperdijk 21, 3831 SJ Leusden, e-mail: j.janse@kliksafe.nl.

■ DISTRICTSAVOND IN NUNSPREET

Het district Oost organiseert D.V. zaterdag **18 november** een districtsavond +16 in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Nunspeet, Brinkersweg 17. Aanvang: 19.30 uur.

Spreker is: dhr. J.J. Schipaanboord over het thema: "zending in China".

■ BONDS DAG MANNEN- VERENIGING IN WOERDEN

De bond van mannenverenigingen van de

Geref. Gemeenten houdt op D.V. zaterdag **11 november** zijn bondsdag in de Bethlehemkerk, Oudelandseweg 50, Woerden o.l.v. ds. B. van der Heiden. Aanvang: 10.30 uur. Einde: 14.30 uur.

Spreker is: ds. A.A. Brugge over het thema: "De vreze des Heeren en het moderne levensgevoel".

U bent van harte welkom!

■ PSALMZANGAVOND IN WADDINXVEEN

De bovenstemvereniging te Ouderkerk a/d IJssel organiseert op D.V. zaterdag **4 november** een psalmzangavond met bovenstem in de Brugkerk te Waddinxveen. Thema: "Een vaste Burcht is onze God".

Collecte t.b.v. de Vluchtheuvel. Algehele leiding: dhr. A. Witvliet. Aanvang: 19.30 uur.

■ ORGELEXCURSIE IN DALFSEN

Op D.V. zaterdag **4 november** organiseert de afd. Oost van de VOGG een excursie naar het nieuwe Steendamorgel in de Geref. Vrijgemaakte kerk te Dalfsen, Brethouwerstraat 19. Orgelbouwer Steendam zal een en ander vertellen over dit orgel en het orgel demonstreren.

Voor de aanwezigen is er ruimschoots gelegenheid om het instrument te bespeken. Aanvang: 14.00 uur. Sluiting: rond 16.30 uur.

■ OPEN DAG ZORCENTRUM "ELIM" IN BARNEVELD

D.V. zaterdag **4 november** opent het zorgcentrum "Elim" zijn deuren voor belangstellenden.

Tijdens de open dag van 10.00 -16.00 uur vinden er rondleidingen plaats, is er een mini-verkoping met o.a. demonstraties van oude ambachten en zijn er activiteiten voor jong en oud.

U bent van harte welkom aan de Vliegersvelderlaan 42 te Barneveld.

■ CLUBMIDDAG HELPENDE HANDEN IN VEENENDAAL

Afd. Midden-Nederland van "Helpende Handen" organiseert op D.V. **4 november** weer een clubmiddag voor onze gehandicapte vrienden, in een zaal van de kerk van de Geref. Gemeente in Veenendaal. Mw. Karels-Meeuse hoopt dan een bijbelverhaal over Naäman te vertellen.

Nadat aandacht gegeven is aan de jarigen gaan we luisteren naar dhr. Karels, die een en ander zal vertellen over zijn reis, die hij samen met zijn vrouw naar Schotland heeft gemaakt.

Voor de kinderen zijn er knutselactiviteiten. Iedereen is hartelijk welkom. Vanaf 13.30 uur staat de koffie klaar.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 29 OKTOBER 2006

Aagtekerke 9.30 en 14.30 uur ds. Van Belzen en 19.00 uur ds. Moens; Aalst 9.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. Melis; Alblasserdam (in Havenkerk, Wilgenplein) 11.30 en 18.30 uur ds. B. van der Heiden; Almelo 15.00 uur ds. Schreuder; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 17.00 uur ds. Tuinier; Arnhem 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 13.30 en 19.00 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Kleppe; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Berkenwoude 10.00 uur ds. Paul en 14.30 uur ds. Van der Net; Bodegraven 19.00 uur ds. Golverdingen; Borssele 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. L. Blok; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Breda 18.30 uur ds. P. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken;

De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Delft 16.30 uur ds. Paul; Deventer 10.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. Tuinier; Dirksland 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 12.00 en 19.00 uur stud. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Emmeloord 18.30 uur ds. Tanis; Enter 15.00 uur ds. J. Karels; Ermelo 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Gorinchem 15.00 uur ds. W. Harinck; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Goudswaard 15.00 uur ds. De Wit; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder (kerkgebouw Spoorstraat) 9.30 en 18.00 uur ds. C. Harinck; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. Terlouw; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hellevoetsluis 14.30 uur ds. Schipper; Hendrik-Ido-

Ambacht 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. P. Mulder; Hilversum 10.00 en 16.00 uur stud. Labee; Hoogeveen 15.30 uur ds. Schot; Houten 11.00 (doventolk) en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Leerdam 17.30 uur ds. Melis; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Van Manen; Mijdrecht 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. Mondria; Moerkapelle 19.00 uur ds. Driessen; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. De Wit; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. Mondria; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Hogchem; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Oostburg 15.00 uur ds. Van Gelder; Oosterend-Texel 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Oostkapelle 15.00 uur stud. Heijkamp; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Poederoyen 15.00 uur ds. W.J. Karels; Poortugaal 9.30 uur ds. Mijnders; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 en 16.00 uur ds. Verweij; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur stud. De Waard; Rijssen-Noord 9.30, 14.30 (bijbellezing) en 18.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.30 uur ds. Baan; Rotterdam-Alexanderpolder 16.00 uur ds. Clements; Rotterdam-Centrum 18.30 uur stud. De Waard; Rotterdam-IJsselmonde 18.00 uur ds. Verweij; Rotterdam-Zuidwijk 17.00 uur ds. Mijnders; Scherpenzeel 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Boven; Sint Annaland 14.15 uur ds. De Jongste; Soest 9.30 uur stud. Joosse en 18.30 uur stud. Labee; Spijkenisse 10.00 uur ds. Baaijens en 14.30 uur ds. Brugge; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. F. Mulder; Terneuzen 10.00 en 18.00 uur ds. Van Gelder; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Boogaard; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Vlaardingen 19.00 uur ds. Silfhout; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds.

Hofman en 14.00 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur stud. Heijkamp en 14.00 uur ds. De Heer; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Van der Poel; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. Clements; Zwijndrecht 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. Van Krimpen; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Schot.

■ DINSDAG 31 OKTOBER 2006

Hilversum 19.45 uur ds. Schreuder (hervormingsdienst); Middelburg-Centrum 19.30 uur ds. De Heer; Naaldwijk 19.45 uur ds. Mondria; Tholen 19.30 uur ds. De Jongste (hervormingsdienst).

■ WOENSDAG 1 NOVEMBER 2006 (DANKDAG)

Aalburg 9.30, 15.00 en 19.30 uur stud. Labee; Almelo 15.00 en 19.30 uur stud. Heijkamp; Amersfoort 14.30 en 19.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 14.30 en 19.30 uur ds. Meeuse; Barneveld 9.30, 14.00 en 19.30 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 uur ds. Mondria en 15.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. Visscher en 14.00 en 19.30 uur ds. C. Harinck; Bodegraven 10.00 uur ds. Golverdingen; Boskoop 15.00 en 19.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00, 15.00 en 19.45 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 9.30 uur ds. W.J. Karels en 14.30 en 19.30 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30, 14.00 en 19.30 uur ds. Van Boven; Doetinchem 9.30 uur ds. Meeuse en 19.30 uur ds. J. Karels; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 14.30 uur ds. G. Pater en 19.30 uur ds. Van Belzen; Elspeet 10.00 en 19.00 uur ds. Vermeij; Emmeloord 9.30 uur stud. Joosse en 16.00 uur ds. Hakvoort; Enter 9.30 uur ds. Tuinier, 15.00 uur ds. de Wit en 19.30 uur ds. van der Net; Ermelo 14.30 en 19.30 uur ds. L. Blok; Gorinchem 15.00 en 19.30 uur ds. Van Gelder; Gouda 14.30 en 19.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 14.30 en 19.30 uur ds. Driessen; Haamstede 10.00 en 17.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 14.30 en 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 15.00 uur stud. De Waard en 19.30 uur ds. De Jongste; Hoogeveen 15.00 uur ds. Hoogerland; Houten 10.00 en 15.30 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 19.30 uur ds. Tanis; Klaaswaal 10.00 en 16.30 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Lelystad 14.30 en 19.30 uur ds.

Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 9.30 en 14.30 uur ds. Bakker; Moerkapelle 14.30 uur ds. W. Harinck en 19.00 uur (doventolk) ds. A.B. van der Heiden; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nunspeet 14.30 en 19.30 uur ds. Schot; Opheusden 10.00 en 19.00 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Oudemirdum 14.00 en 19.00 uur stud. Joosse; Poortugaal 15.00 en 19.30 uur ds. De Heer; Poortvliet 10.00 en 18.30 uur ds. Hofman en 14.30 uur leesdienst; Rhenen 14.30 en 19.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 uur ds. De Heer en 16.45 uur ds. Verschuure; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 en 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Rijssen-Noord 9.30 en 19.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 19.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 15.00 en 19.30 uur ds. Schipper; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 14.30 en 19.30 uur ds. Terlouw; Scherpenzeel 10.00 en 19.00 uur ds. Moens; Scheveningen 14.30 en 19.30 uur ds. Baan; Terwolde-De Vecht 14.00 en 19.30 uur ds. Tuinier; Tricht-Geldermalsen 14.30 en 19.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 19.00 uur ds. Mouw; Veen 14.30 en 19.30 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Van Belzen; Waardenburg 14.30 en 19.30 uur ds. Mondria; Wageningen 14.30 en 19.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 9.30, 15.00 (H.D.) en 19.30 uur ds. M. Karens; Woerden 10.00 en 19.00 uur ds. W. Harinck; Zeist 10.00 en 19.30 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 15.00 en 19.30 uur ds. Paul; Zwolle 9.30 uur ds. Schot en 19.30 uur ds. Bakker.

■ DONDERDAG 2 NOVEMBER 2006

Aalst 19.30 uur ds. F. Mulder; Mijdrecht 19.30 uur ds. Verhoef; Poederoyen 14.30 en 19.00 uur stud. De Waard (dankdag); Scherpenisse 19.30 uur ds. Silfhout.

■ VRIJDAG 3 NOVEMBER 2006

Kootwijkerbroek 13.15 uur ds. Beens (huw.bev.)

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. U bent hartelijk welkom in de inloop/bijbelshop 't Wuiver, Stationsweg 96a, Alkmaar (t.o. NS- en busstation). Openingsdagen: dinsdag t/m vrijdag van 10.00-16.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70.

Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur. Woensdag 1 november 19.30 uur evang. J. Krijgsman (dankstond). Ook voor u staat de deur van onze evangelisatiepost open. U bent hartelijk welkom op dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 uur en 16.00 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; kerkgebouw 'De Bron', Oude Barrelei 64; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend op dinsdag van 10.00 - 15.00 uur, donderdag van 15.00 - 21.00 uur en zaterdag van 11.00 - 15.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Woensdag 1 november 19.30 uur evang. H.J. van den Boogaart (dankstond). U bent hartelijk welkom in de BIJBELwinkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

**BARNEVELDSE
BEGRAFENISVERENIGING**

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

J. de Groot b.g.g.: G. de Groot
Barneweg 87 J.H.D. Vermeulenstraat 5
3771 RN 3774 JW
Barneveld Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-490728 Tel.: 0342-441812

Voor het leveren en leggen van **natuurstenen- en keramische vloeren**. Alleen eerste klas kwaliteit en steeds de laagste prijs. **Tegelzetersbedrijf J. Slingerland**, 0184-611917.

ADVERTENTIES

In plaats van kaarten

Voor de vele blijken van medeleven en belangstelling die wij mochten ontvangen na het overlijden van mijn dierbare man, onze zeer zorgzame vader en opa

WILLEM DUNSBERGEN

betuigen wij u onze hartelijke dank.

J. Dunsbergen - Verbeek
Kinderen en
Kleinkinderen

Valhalla, Zuid-Afrika, oktober 2006

**REIZEN NAAR
ZUID-AFRIKA**

Wekelijks naar o.a.:

- Swaziland
- De Panorama Route
- Kruger Nationale Park

Dagelijks naar o.a.:

- Johannesburg
- Pretoria

Geschikt voor grote en kleine groepen.

Aantrekkelijk verblijf in Sandton, Johannesburg.

Voor meer informatie:

+27 11 706 4809
+27 82 900 9368
+27 11 463 6810
wybe@umfulatours.com
www.umfulatours.com

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.

Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

Te huur op de **Veluwe, vrijstaande woning** bij boerderij. Ook geschikt voor een gezin. Tel. 06-12407868.

**begrafenisverzorging
T. den Hollander**

Begrafenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Telefoon (0172) 21 21 22

Begrafenisverzorgers:
D. Harkes en J.F. van Staveren

Wij verzorgen alleen begrafenissen - Dag en nacht bereikbaar

**Waardige en
stijlbolle verzorging**

van begrafenissen met aandacht voor persoonlijke wensen. In alle rust, vermomd en met bescheidenheid.

- opbaren met kierkerling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzorgers:
• H. de Jongh • P.H. van der Leer • E. Treur
Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:
Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54

Waardenburg:
Kerkstraat 15a, Tel. (0418) 65 20 39

Zeist:
Van Reenenweg 171, Tel. (030) 69 24 258

VLOERTEGELS

NATUURSTEEN- EN TEGELVLOEREN

De **KROON KWALITEITEN**®:

KEUZE uitgebreide showroom: 1.200 m² presentatie met ruim **300 soorten natuursteen** vloeren en meer dan **250 soorten tegelvloeren**

KENNIS gedegen advies; ook bij u op locatie

KUNDIG vakkundige plaatsing; evt. met vloerverwarming

KLASSE klantvriendelijk; prima service en nazorg

KROON

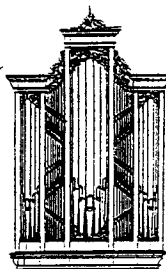
WWW.KROONSTENENVLOEREN.NL

Energieweg 8c • 4231 DJ Meerkerk • Tel 0183-354225

De showroom is geopend van di-vr 9.30-17 u en za 9.30-15 u

Orgelmakerij
Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Begravenisonderneming **STAM**

Planetenlaan 26, 2957 SN Nw.Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. – Geen crematies –

't **Boekenhoekje**

Het adres voor verantwoorde lectuur

Leesboeken	Diverse (wens-) haarten
Kinderboeken	Cadeau-artikelen
Bijbels (Statenvertaling)	CD's
Psalmboeken	Muziekassettes
Theologische werken	Bladmuziek
Verklaringen van	Kom gerust eens stuffelen
Bijbel, Catechismus e.a.	in onze gezellige winkel
Levensbeschrijvingen	

Opengingsijden:
Dinsdag t/m Vrijdag van 9.00u tot 16.00u
Zaterdag van 9.00u tot 13.00u

Gravenstraat 24
2956 CW Capelle a/d IJssel
tel. (018) 442 92 12
prijs (018) 121 48 93

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 2614 - Fax (0187) 48 45 20

HET HEIL VERKONDIGD
DEEL 3 IS UIT

Inhoud:

W. à Brakel, Job 8:13b;
Th. d. Witt, Ps. 32:8;
H.v. Lis, Ps. 37:18a;
C. Mel, Pred. 11:9,10;
C. Mel, Pred. 12:1,2;
A. Hellenbroek, Hoogl. 2:3a;
A. Hellenbroek, Hoogl. 2:3b;
A. Hellenbroek, Hoogl. 2:3c;
L. Steversloot, Jes. 44:3,4;
A. Comrie, Jer. 31:9;
J. Beukelman, Dan. 6:11;
C. Tuinman, Zach. 13:1;
L.G. Treviranus, Luk. 19:41-44;
M. Antonides, Luk. 23:27-31,
lijdensstof;
K. Alardin, Joh. 14:6m.

ISBN 90-76731-57-8; 500 blz;

€ 32,⁵⁰

**Boekbinderij
en uitgeverij**

F.N. Snoek

Te bestellen per post:
Dr. Scheurerlaan 28, 3853 KB Ermelo
Tel.: 0341 55 66 08; Fax: 0341 49 33 60;
E-mail: fnsnoek@kliksafe.nl

ELEKTROTECHNIEK
van den Berg bv

*Elektrotechniek, verlichtings-
techniek en noodverlichting
voor kerken en scholen*

Bedrijfsweg 16 - 3831 KE LEUSDEN
Telefoon 033-4941235 - Fax 033-4948687
www.elektrovdberg.nl

Voorinschrijving

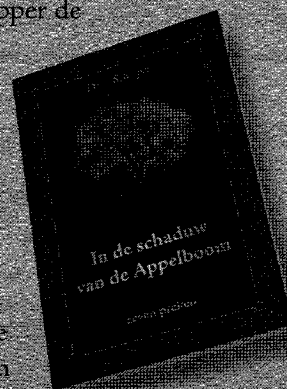
Verschijnt begin november

Ds. J. Schipper

In de schaduw van de Appelboom

Als herinnering aan de periode dat ds. J. Schipper de Ger. Gem. van 's-Gravenpolder mocht dienen, wordt binnenkort van hem een 7-tal preken over vrije stof uitgebracht. In deze preken komt uit hoe nodig het is in Christus begrepen te zijn en te mogen verkeren in Zijn schaduw, waarvan de Appelboom onder de bomen des wouds een beeld is. De preken zijn geschikt voor persoonlijk gebruik als ook voor de leedienst. De opbrengst van dit boekje komt volledig ten goede aan de verbouwing van de kerk.

De teksten van de preken zijn: Hooglied 2: 3, Psalm 50: 15 (biddagpreek); Psalm 84: 12 (dankdagpreek); Jesaja 66: 2; Filippenzen 1: 6; Openbaring 2: 8 en 9.

Prijs: € 12,95

U kunt dit boek bestellen bij:

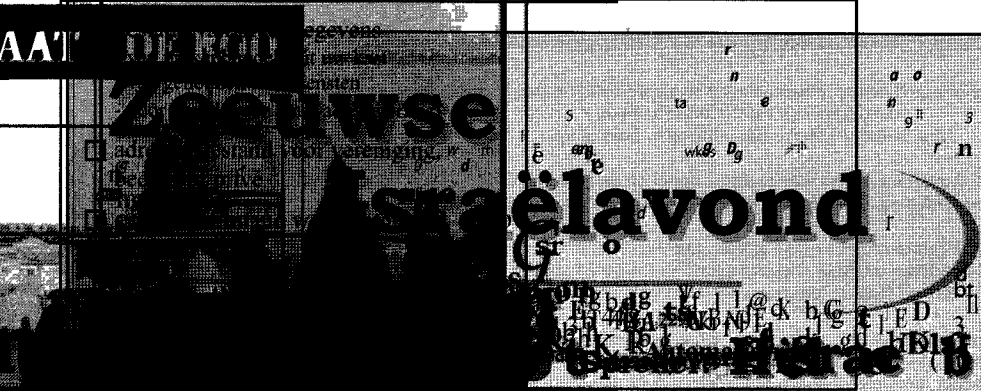
C. Wagenaar

Magnoliastraat 27, 4431 DN 's-Gravenpolder

telefoon 0113-312407

appelboom@kliksafe.nl

- ledenbestand van de gemeente snel en overzichtelijk

Aanvang:
19.30 uur

Plaats:
Kerk Ger. Gem. Yerseke
Molenlaan 1

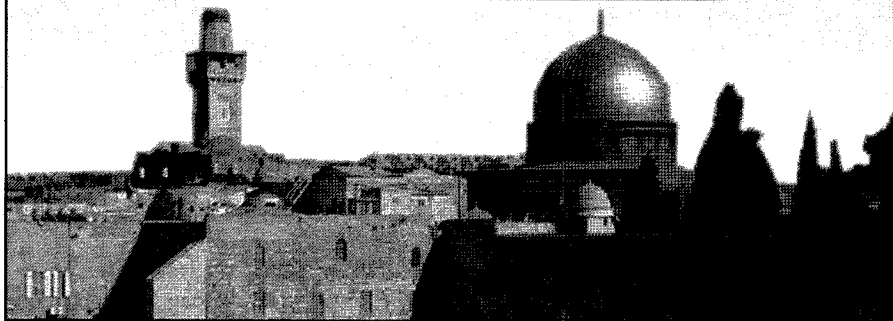
Toegang gratis

Organist:
Johan Nijse

Collecte ten bate van:
Deputaatschap voor Israël

“Het gebed voor Israël”

**Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen**

De vereniging streeft onder meer naar:

- het bevorderen van contacten tussen ongewild kinderloze echtparen
- het steun verlenen aan deze doelgroep
- het geven van voorlichting
- ethische aspecten belichten op behandelmethode voor onvruchtbaarheid

Voor info bel: 0341 - 42 57 12 of 0416 - 69 27 87, e-mail: revoke@kliksafe.nl

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen.
Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0187 - 48 91 73**
b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

ArliSuel

Beheersing van uw gegevens

Automatisering & Pastoraat

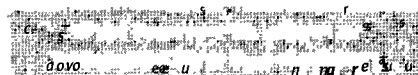
- ledenbestand van de gemeente snel en overzichtelijk
- bestand van preekgegevens
 - van prekenbundels uit uw kast
 - van gehouden kerkdiensten
 - voor predikanten (met administratie)
- adressenbestand voor vereniging, bedrijf of prive
- specifiek bestand wordt op maat gemaakt

gratis demoversie downloaden

www.arlisuel.nl

info@arlisuel.nl

Te koop: Zeer verzorgde middenwoning in Veenendaal West. In de nabijheid van kerk en school. Mede door praktische uitbouw zeer geschikt voor een jong gezin. Vraagprijs € 225.000. Telefoonnummer (0318) 54 39 12 of (06) 16 48 43 56.

Mensen met psychische problemen zoals overspannenheid, burn-out en dergelijke zijn van harte welkom op Zorgboerderij de Passiflorahoeve in Harskamp.

Werken met planten en dieren werkt ontspannend en rustgevend. De aard van de werkzaamheden en de werkduur wordt afgestemd op uw mogelijkheden.

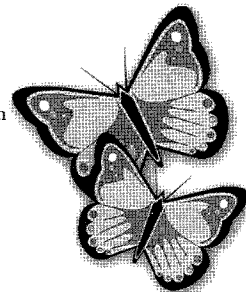
Het gaat om dagbesteding: 1 of 2 dagdelen per dag, 1 tot 5 dagen per week. Wilt u zich oriënteren? Wilt u meer weten? Neem gerust contact op met Piet en Heintje Moerman, telefoon 0318 45 74 11.

Indien u alleen het werk van Stichting Zorgboerderij de Passiflorahoeve wilt steunen als donateur, wordt uw financiële bijdrage zóér op prijs gesteld. U ontvangt dan periodiek een nieuwsbrief over de ontwikkelingen van onze Stichting.

U kunt er verzekerd van zijn dat uw bijdrage aangewend zal worden ten bate van het welzijn van onze medemens die het moeilijk heeft!

Ons rekeningnummer is 3375.92.683

www.passiflorahoeve.nl

ZOJUIST VERSCHENEN

Ds. Chr. van der Poel

De ware Wijnstok

52 meditaties

Ds. Chr. van der Poel

De ware Wijnstok

52 meditaties waarin het kerkelijk jaar wordt gevolgd.

Ds. Chr. van der Poel te Yerseke schreef 52 meditaties waarin vele onderwerpen en geschiedenissen uit Gods Woord behandeld worden. In deze meditaties spreekt de Schrift voluit en wordt eenvoudig verklaard hoe de Heere werkt in zondaarsharten; dat er meer nodig is dan een uitwendig belijden van de waarheid. Alleen ranken die geplant zijn in Christus, de ware Wijnstok, zullen vrucht dragen die eeuwigheidswaarde heeft.

Geb. 220 blz.

14.90

Speciaal voor ouderen en slechtzienden is een duidelijk lettertype gebruikt.

verkrijgbaar in de boekhandel

BEGRAFENISVERZORGING KINA

010-458 31 12

voor Rotterdam, Krimpenerwaard, Gouda e.o.

D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

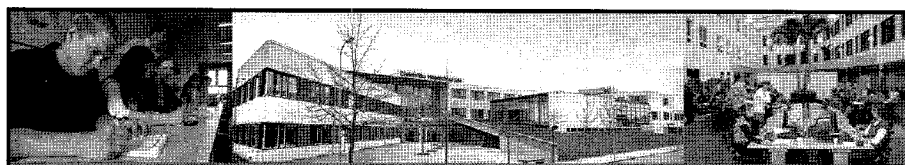
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26

tel. 0318-526641

3905 JR Veenendaal

www.wegenaar.nl

De Christelijke Hogeschool Ede is een protestants christelijke hogeschool op gereformeerde grondslag met tien verschillende opleidingsrichtingen. De CHE wil een goede en aantrekkelijke werkgever zijn, alsmede een werkgemeenschap voor haar medewerkers, die zich er thuis voelen, zich kunnen ontwikkelen en van elkaar leren. Wij verwachten van medewerkers dat zij bewust kiezen voor integratie van de christelijke levensovertuiging in het professioneel handelen.

De opleidingen Godsdienst Pastoraal Werk (GPW) en Leraar Godsdienst/Levensbeschouwing (GL) van de CHE leiden studenten op voor het beroep van kerkelijk werker en/of docent godsdienst en levensbeschouwing. De GPW-opleiding kent twee varianten. De CHE-variant is vooral gelieerd aan met name (orthodox) protestantse gemeentes en organisaties en de ETH-variant richt zich vooral op evangelische gemeentes en organisaties. Binnen de opleiding GPW-GL werken beide richtingen samen, met behoud van eigenheid.

GL-OPLEIDINGSDOCENT

PRAKTIJK EN BEGELEIDING - 0,6 fte

GPW-ETH-OPLEIDINGSDOCENT

PRAKTIJK EN BEGELEIDING - 0,6 fte

GPW-CHE-OPLEIDINGSDOCENT

PASTORAAT EN CATECHETIEK - 0,8 tot 1,0 fte

Sluitingsdatum sollicitatietermijn: 4 november 2006

Nadere informatie over deze vacatures en overige vacatures kunt u vinden op de website van de Christelijke Hogeschool Ede: www.che.nl/vacatures.

www.che.nl

Bezoekadres: Oude Kerkweg 100, Ede

Begrafenisverzorging "Honestum"
 0180 - 628908 (dag en nacht)
 L. Melleste-Verveer en D.D.E. Melleste
 Voor Rotterdam - Barendrecht - Ridderkerk
 H.I. Ambacht - Zwijndrecht - Dordrecht e.o.

ROEMEENSE PANFLUITEN *Zeer goede kwaliteit.* R. Mulder, Staphorst
 06 12 610 628 b.g.g. 0522 253944

Begrafenisonderneming *Brouwer*

Voor een verantwoorde en stijlvolle begrafenis

- * mogelijkheid voor thuis opbaren
- * eigen rouwvervoer
- * kist wordt schoudergedragen
- * gratis laatste wens boekje

R.C. Brouwer Bentincklaan 1a, Leersum
 tel. 0343-461880 b.g.g. 06-51504726

- Amerongen - Amersfoort - Doorn - Eist -
 Langbroek - Leersum - Maarn - Maarsbergen -
 Rhenen - Woerden - Woudenberg -

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horsen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
 Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
 Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
 Theologische werken - Dagboeken
 Bijbel- en Catechismusverklaringen
 Leesboeken voor jong en oud
 Voordeelaanbiedingen
 Tweedehands en Antiquarisch
 Psalm- en Muziekboeken
 Bladmuziek (noten en klavarskribo)
 CD's en Musicassettes
 Boeken- en CD-bonnen
 Wens- en Gelegenheidskaarten

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
 Begräfnisonderneming

Amersveld: Amersfoort, Nijkerk
 Scherpenzeel e.o. Hoevelaken
 A. Koster G.C. van Haaren
 033 277 0555 06 5590 7879

Kantoor: Stationsweg 411
 3925 CD Scherpenzeel
 Centraal nummer (24 uur):
 033.277.0555

Stichting China
 Veenendaal

Kinderleed in China
 Wij hebben geen huis.
 Ik leef op een vuilnisbelt!
 Krijg ik eten
 en een kinderbijbel?"

giro 320666

Info/secretariaat:
 Postbus 1150 • 3900 BD Veenendaal
 e-mail info@stichtingchina.nl
 Giro 320666 t.n.v. Stichting China
 www.stichtingchina.nl
 tel. 0318-510320

Najaarsactie SEZ

Actiedoelen:
 Bijbelscholen in Spanje en Cuba

Betaalt u mee?
Giro 95200
Bank 3019.57.363
 t.n.v. SEZ te Veenendaal

Spaanse Evangelische Zending
 Misión Evangélica Holandesa para España
 SEZ, Postbus 273, 3370 AG Hardinxveld-Giessendam
 tel. 0184 - 61 16 07 b.g.g. 0184 - 61 55 43
 E-mail: SEZ@klikSAFE.nl
 www.sez.st

De bestuursleden van de SEZ behoren tot Prot. Kerk in Ned. (herv.),
 Herst. Herv. Kerk, Chr. Geref. Kerken, Geref. Gemeenten,
 Geref. Gemeenten in Ned. en Oud. Geref. Gemeenten.

Zorg dichtbij

Rotterdam Gouda Veenendaal
 Zwijndrecht Gorinchem
 Goes *Actief in uw regio!*

Waar u ook woont,
 Agathos brengt zorg dichtbij:

- Hulshoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator
 aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen.
 Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de
 CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
 THUISZORG
 T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl
 Zorg met een eigen kleur

NatuursteenHuis
 vakmensen vertellen uw wensen

- Marmer, graniet en hardsteen (voor binnen & buiten)
- Grafmonumenten
- Vakkundig advies

Goes tel (0113) 216555
 Middelburg tel (0118) 612579
 v.h. Zandee & De Klijper ook voor leveringen buiten Zeeland

be even & ge oven

van psychogenie
tot heilzaam geloof

Symposium
voor studenten geneeskunde,
artsen en werkers in de ggz

Hebben geloof en religie een positieve of een negatieve invloed op de geestelijke gezondheid van mensen? Mening en visies hierover botsen. De één beschouwt geloof als een ziekmakende factor, die mensen afhankelijk houdt en schuldgevoelens veroorzaakt. De ander spreekt over heilzaam geloof, waaraan mensen juist troost, kracht en bevrijding ervaren.

Op het symposium wordt ingegaan op de vraag of en op welke wijze geloof en religie de geestelijke gezondheid van mensen beïnvloeden.

Programma (14.00 - 16.50 uur)

- Ontvangst
- Opening door drs. J. Knepper, Raad van Bestuur Eleos
- Lezing 1: *Religie en geloof in de psychiatrische diagnostiek* door drs. P.W. Voorwinden, GZ-psycholoog/psychotherapeut
- Lezing 2: *Gezonde godsdienstigheid en heilzaam geloof* door mevr. dr. M. de Vries, kinder- en jeugdpsychiater
- Pauze
- Lezing 3: *Bestaat er zoiets als een gereformeerde depressie?* door drs. A.J. de Lely, arts-assistent

- Panel o.l.v. symposiumvoorzitter drs. A.C. Hagendijk, psychiater
- Afsluiting

Na afloop is er onder het genot van een hapje en een drankje tot 17.30 uur gelegenheid voor informele ontmoeting met andere aanwezigen.

- Donderdag 9 november van 14.00 - 17.30 uur
- Hogeschool Driestar educatief, Burg. Jamessingel 2 te Gouda
- Aan dit symposium zijn geen kosten verbonden.

Informatie en aanmelding

Mevr. E. Mouthaan, ella.mouthaan@eleos.nl of (078) 611 10 50. Aanmelding vóór 1 november.

Meer informatie over sprekers, lezingen en locatie zie www.eleos.nl

www.eleos.nl

Open Dag

[11|11|2006]

**zaterdag
11 november**

10.00 - 14.00 uur

Voor meer Open Dagen
en uitgebreide info

Kijk op www.che.nl

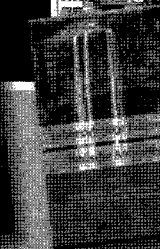
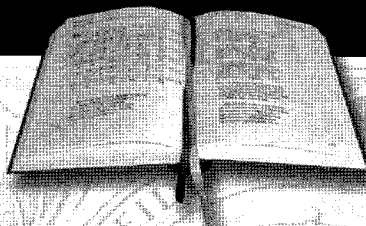

Voor goed, christelijk en betrokken onderwijs

AAN ALLE VRIENDEN VAN HEIDELBERG EN DORDRECHT

HARTELIJK DANK!

Door uw steun mochten we in 2006 weer enkele boeken vertalen en drukbaar maken voor het Duitstalig gebied, het land der Reformatie! Een steeds groter wordende groep lezers, waar we ons geestelijk mee verbonden voelen, vraagt nadrukkelijk om de gereformeerde lectuur van de oude schrijvers.

Het is een grote vreugde om het schone Bijbelse onderwijs van Gods knechten, die nog zo helder spreken nadat zij gestorven zijn, door te geven aan onze oosterburen. In het land der Reformatie zijn deze boeken niet meer te verkrijgen. De geestelijke nood in het land der Reformatie is heel groot. Het bestuur probeert een evenwichtige serie boeken uit te brengen die recht doet aan het waarachtige Bijbelse getuigenis. We mogen dat onze oosterburen niet onthouden. Met uw hulp en onder in de inwachting van Gods zegen willen we deze opdracht blijven uitvoeren.

Dit jaar mochten we samen met onze Duitse drukkerij en uitgeverij drie nieuwe titels uitbrengen in het Duits:

- **De waarachtige bekering**, ds. Th. Watson - **De vreugde van het geloven**, ds. M. Henry - **Psalmberijming**, M. Jorissen.

In voorbereiding zijn: **Het gekrookte riet**, R. Sibbes en **De orde des Heils**, ds. W. a. Brakel. Dit kan alleen met de steun van onze achterban!

Wilt u een gift overmaken?

54.89.87.920

Secretariaat: M. Timmermans, Maasdijk 347,
4264 AN VEEN. Telefoon: 0416 - 691788,
fax 0416 - 697625. E-mail: svvhed@kliksafe.nl

STICHTING VRIENDEN VAN

HEIDELBERG & DORDRECHT